

**Міністерство внутрішніх справ України
Харківський національний університет внутрішніх справ**

**НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Монографія

За загальною редакцією

В. В. Сокуренка,

Д. В. Швеця,

О. А. Моргунова

Вінниця
ТВОРИ
2023

УДК 378.6:001.89]:351.741(477.54)"364"

НЗ4

Рецензенти:

Музичук Олександр Миколайович – проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
Наливайко Лариса Романівна – проректор Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
Корнієнко Максим Вікторович – проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Харківського національного університету внутрішніх справ
(протокол № 5 від 30.05.2023)*

Науково-дослідна діяльність Харківського
НЗ4 національного університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану : монографія / за заг. ред. В. В. Сокурєнка, Д. В. Швеця, О. А. Моргунова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Вінниця : ТВОРИ, 2023. – 608 с.

ISBN 978-617-552-438-1

Монографію присвячено науково-дослідній діяльності Харківського національного університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану. Висвітлено наукові заходи, що відбувались як безпосередньо в університеті, так і за сприяння науковців інших закладів вищої освіти. Наведено наукові висновки, проекти нормативно-правових актів, концепцій, до написання яких залучалися представники наукового та науково-педагогічного складу закладів вищої освіти системи МВС України.

УДК 378.6:001.89]:351.741(477.54)"364"

© Сокурєнка В. В., Швець Д. В., Моргунов О. А.,
загальне редагування, 2023

© Харківський національний
університет внутрішніх справ, 2023

© ТОВ «ТВОРИ», 2023

ISBN 978-617-552-438-1

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	10
РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПІДРОЗДІЛИ УНІВЕРСИТЕТУ	
Відділ організації наукової діяльності та захисту інтелектуальної власності.....	12
Науково-дослідна лабораторія з проблем наукового забезпечення правоохоронної діяльності та якості підготовки кадрів.....	14
Науково-дослідна лабораторія з проблем досудового розслідування.....	16
Науково-дослідна лабораторія з проблем психологічного забезпечення правоохоронної діяльності.....	18
Науково-дослідна лабораторія з проблем інформаційних технологій та протидії злочинності у кіберпросторі.....	19
Відділ організації освітньо-наукової підготовки.....	21
РОЗДІЛ 2. НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	
Документування та розслідування фактів незаконного поводження зі зброєю, бо- йовими припасами або вибуховими речовинами, а також кримінальних правопору- шень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх ана- логів або прекурсорів, учинених із застосуванням новітніх технологій (витяги) (Автор. кол.: Кікінчук В. В., Романюк В. В., Книженко С. О., Салманов О. В., Матюшкова Т. П., Манжай О. В., Шатрава С. О., Піддубна А.В.).....	23
Як захистити тварин від жорстокого поводження: організаційні, кримінальні, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти (витяги) (Автор. кол.: Цуцкірідзе М. С., Орлов Ю. В., Яценко А. М., Гайду С. В., Черевко К. О., Орлова Т. А., Строк І. А., Бурлака В. В., Абламська В. В., Романов М. Ю.).....	53
Науково-методичні рекомендації щодо розмежування і застосування понять «календарна вислуга років», «пільгова вислуга років» та «стаж служби в поліції» та їх врахування при призначенні пенсії поліцейським (Автор. кол.: Шатрава С. О., Джафарова О. В., Брусакова О. В., Кріцак І. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	70
Науково-методичні рекомендації «Використання безпілотних літальних апаратів в діяльності Національної поліції» (Автор. кол.: Шатрава С. О., Джафарова О. В., Кріцак І. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В., Яковлев Р. П.).....	89
РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ. ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ДО ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА	
Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо протидії наркозлочинам та іншим кримінальним правопорушенням, які вчиня- ються в мережі Інтернет» (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Герасимчук Р. В., Іщенко І. В., Романюк В. В., Шаблюстий В. В., Березняк В. С., Марчук М.І., Назаренко І. В.).....	99
Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” з питань службового сумісництва поліцейських» (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Бортник С. М., Клочко А. М., Крикун В.В., Ізбаш К. С.).....	130
Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” щодо удосконалення порядку проходження служби поліцейськими» (Автор. кол.: Музичук О. М., Бурдін М. Ю., Бугайчук К. Л., Швець Д. В., Ізбаш К. С.).....	134

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України з питань посилення правового захисту поліцейських та інших осіб, що забезпечують громадський порядок та безпеку» (Автор. кол.: Бандурка О. М., Гусаров С. М., Бугайчук К. Л., Іщенко І. В., Герасимчук Р. В., Корнієнко М. В., Ізбаш К. С.).....	138
Проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності водіїв транспортних засобів за перевищення встановлених обмежень швидкості руху» (Автор. кол.: Синегубов О. В., Бугайчук К. Л., Братель С. Г., Ганжа О. О.).....	150
Проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо встановлення кримінальної відповідальності за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції)» (Автор. кол.: Цуцкїрїдзе М. С., Вигївський І. М., Шатрава С. О., Чаплїнський К. О.).....	169
Науковий висновок щодо проекту Методики визначення шкоди та збитків у натуральній і грошовій формі, пов'язаних із забезпеченням публічної безпеки і порядку, боротьби зі злочинністю, забезпеченням безпеки дорожнього руху (Автор. кол.: Вигївський І. М., Цуцкїрїдзе М. С., Тарасенко О. С., Бугайчук К. Л., Ковтун О. В., Павлютїн Ю. М., Собакарь А. О.).....	178
Науковий висновок щодо необхідності внесення змін до актів Кабінету Міністрів України та нормативно-правових актів МВС у зв'язку із прийняттям Закону України від 17.12.2021 № 1986-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо військової освіти та науки» від 17.12.2021 № 986-ІХ (Автор. кол.: Татаров О. Ю., Сокурєнко В. В., Бандурка О. М., Бугайчук К. Л.).....	186
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ дпроєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Націоно альну поліцію” щодо збільшення грошового забезпечення поліцейських» (реєстр № 6506 від 05.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Василенко В. М., Карагіоз Р. С., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прїбиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорїлець О. В.)...	190
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо осучаснення розміру грошового забезпечення поліцейських» (реєстр. № 6506-1 від 06.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прїбиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорїлець О. В.)....	200
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо забезпечення гідних умов оплати праці поліцейських» (реєстр. № 6506-2 від 11.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Звїрянський Г. В., Галкіна О. М., Кейдалюк В. О., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прїбиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорїлець О. В.).....	204
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо поліпшення умов грошового забезпечення поліцейських» (реєстр № 6506-3 від 11.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Лукаш С. С., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прїбиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорїлець О. В.).....	207

Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 195-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за продаж піротехнічних виробів дітям» (реєстр. № 6494 від 31.12.2021) (Автор. кол.: Гусаров С. М., Бугайчук К. Л., Моргунов О. А., Невядовський В. О.).....	218
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення законодавства щодо протидії булінгу (цькування)» (реєстр № 6457 від 22.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В., Яцковина В. В., Абламський С. Є.).....	225
Науковий висновок до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за публічне заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, тимчасової окупації Російською Федерацією територій України та спроб легалізувати та легітимізувати анексію частини території України» (реєстр. № 6436 від 15.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Тимошко В. В., Юнін О. С., Федосова О. В., Кобко Є. В., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Шатрава С.О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	230
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законів України щодо впровадження обліку штрафних балів за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» (реєстр. № 6502 від 05.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К.Л., Шатрава С. О., Безпалова О. І., Галкіна О. М., Сиром'ятнікова М. В., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	238
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за перевищення встановлених обмежень швидкості руху транспортних засобів» (реєстр. № 6463 від 24.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Моргунов О. А., Безпалова О. І.).....	242
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за керування транспортним засобом обладнаним шинами з порушенням установлених законодавством вимог» (реєстр. № 6462 від 24.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Моргунов О. А., Музичук О. М.).....	259
Науковий висновок до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо обрання запобіжного заходу до військовослужбовців, які вчинили військові злочини під час дії воєнного стану)» (реєстр. № 7431 від 02.06.2022) (Автор. кол.: Татаров О. Ю., Бугайчук К. Л., Могілевський Л. В., Федитник В. М., Федосова О. В., Волошанівська Т. В., Абламська В. В., Прібиткова Н. О., Абламський С. Є.).....	276
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєктів законів України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” (щодо присвоєння спеціальних звань поліцейським, відрядженим	

до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання) (реєстр. № 7387 від 17.05.2022); «Про внесення змін до Закону України «Про Національну поліцію» щодо удосконалення порядку відрядження поліцейських до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання та присвоєння їм спеціальних звань» (реєстр. № 7387-1 від 02.06.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Швець Д. В., Бугайчук К. Л., Тимошко В. В., Юнін О. С., Боняк В. О.).....	283
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства у сфері виробництва, зберігання, перевезення, торгівлі та використання піротехнічних виробів» (реєстр. № 7446-1 від 21.06.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К.Л., Бурдін М. Ю., Бортник С. М., Ганжа О. О.).....	290
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 111 Кримінального кодексу України щодо позбавлення громадянства України за державну зраду» (реєстр. № 7452 від 09.06.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	300
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження адміністративної відповідальності за порушення комендантської години в умовах дії воєнного стану» (реєстр. № 7553 від 12.07.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Нікітін А. А., Федосова О. В., Галкіна О. М., Іванцов В. О., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Устименко О. С., Музичук Е. О.).....	302
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за незаконне розміщення реклами на територіях, будинках та спорудах, а також за рекламу наркотичних засобів» (реєстр. № 7558 від 15.07.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	310
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за колабораційну діяльність» (реєстр. № 7647 від 08.08.2022) (Автор. кол.: Татаров О.Ю., Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Моргунов О. А., Семенишин М. О.).....	316
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності працівників правоохоронних органів» (реєстр. № 7657 від 11.08.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Могілевський Л. В., Федосова О. В., Прібиткова Н. О.).....	323
Науковий висновок до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо удосконалення адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства)» (реєстр. № 8048 від 19.09.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Наливайко Л. Р., Федосова О. В., Мінакова Є. В., Пишна А. Г., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В.).....	331
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» щодо порядку виїзду громадян за кордон в особливий період на умовах гарантованої фінансової підтримки	

Збройних Сил України» (реєстр. № 8029 від 13.09.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Синєгубов О. В., Бугайчук К. Л.).....	338
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за невиконання вимог законодавства щодо організації та забезпечення захисту інформації» (реєстр. № 8074 від 26.09.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	346
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо врегулювання питань ідентифікації та верифікації іноземців та осіб без громадянства у разі порушення вимог законодавства про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (реєстр. № 8154 від 26.10.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Матюшкова Т. П., Галкіна О. М., Абламська В.В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	352
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування правоохоронними органами безпілотних повітряних суден та протидії їх незаконному використанню» (реєстр. № 8185 від 07.11.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Швець Д. В.).....	365
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо насильницького вивезення особи в умовах збройної агресії» (реєстр. № 8326 від 30.12.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Орлов Ю. В., Федосова О. В., Семенишин М. О.).....	371
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та інших законів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Національної поліції України під час дії воєнного стану» (реєстр. № 9070 від 01.03.2023) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Швець Д.В., Матюшкова Т. П., Галкіна О. М., Янкова Л. Ю., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прібиткова Н. О.).....	381
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення відповідальності за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту» (реєстр. № 9028 від 17.02.2023) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Матюшкова Т. П., Галкіна О. М., Абламська В. В., Прібиткова Н. О.).....	392
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ про необхідність внесення змін до національного законодавства щодо участі сторони обвинувачення під час розгляду справ про адміністративні правопорушення (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	406
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок	

і чоловіків» (реєстр. № 9036 від 20.02.2023) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Коваленко-Марченкова Є. В., Чепік-Трегубова О. С., Музичук Е. О.)..... 420

РОЗДІЛ 4. ПРОЄКТИ СТРАТЕГІЧНИХ ДОКУМЕНТІВ

Концепція діяльності Міністерства внутрішніх справ України щодо формування та розвитку внутрішнього безпекового середовища держави з урахуванням викликів, спричинених військовою агресією (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Коваленко-Марченкова Є. В., Єманов В. В., Чалик В. Р.)..... 426

Концепція розвитку системи авіаційної безпеки Міністерства внутрішніх справ України на період 2022–2027 років (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.)..... 450

РОЗДІЛ 5. НАУКОВІ ЗАХОДИ

Наукові заходи, що проводились на базі Харківського національного університету внутрішніх справ у період дії воєнного стану..... 455

Науково-практичний семінар «Подолання синдрому емоційного вигорання» (01 квітня 2022 року)..... 455

Міжнародний психологічний форум «Особистість, суспільство, війна» (15 квітня 2022 року, 07 квітня 2023 року)..... 455

Науково-практична конференція «Кримінологічний вимір сучасності» (14 квітня 2022 року)..... 457

Міжнародна науково-практична конференція «Авіація, промисловість, суспільство» (12 травня 2022 року)..... 457

Науково-практична конференція «Проблеми сучасної поліцейстики» (20 квітня 2022 року)..... 464

Науково-практична конференція «Проблеми цивільного права та процесу», присвячена 97-й річниці від дня народження видатного вітчизняного вченого у сфері цивільного права, професора, доктора юридичних наук, лауреата Державної премії Української РСР, заслуженого юриста України Олександра Анатолійовича Пушкіна (20 травня 2022 року)..... 466

VII Міжнародна науково-практична конференція «Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану» (26 травня 2022 року)..... 470

Міжнародна науково-практична конференція «Протидія кіберзлочинності та торгівлі людьми» (27 травня 2022 року)..... 475

Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів в умовах воєнного стану» (22 червня 2022 року)..... 478

Міжнародна науково-практична конференція «Протидія корупції: правове регулювання і практичний досвід» (28 жовтня 2022 року)..... 480

Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу в умовах воєнного стану» (25 листопада 2022 року)..... 484

Науково-практична конференція «Захист та дотримання прав громадян органами Національної поліції України в умовах воєнного стану» (7 грудня 2022 року)..... 491

XI Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави» (9 грудня 2022 року)..... 493

Круглий стіл «Застосування інформаційних технологій у правоохоронній діяльності» (14 грудня 2022 року).....	494
Всеукраїнська науково-практична конференція «Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України» (24 березня 2023 року).....	494
Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання фінансової безпеки» (27 березня 2023 року).....	498
Міжнародний науковий психологічний форум «Особистість, суспільство, війна» (7 квітня 2023 року).....	500

РОЗДІЛ 6. МІЖНАРОДНІ ЗАХОДИ НАУКОВОГО СПРЯМУВАННЯ

Участь у заходах від Агентства Європейського Союзу з навчання правоохоронних органів (CEPOL).....	504
Участь представників зарубіжних держав у наукових заходах, організованих у Харківському національному університету внутрішніх справ.....	515
Участь у проєктах «Світлофор політики ЄС: гендер, права, міграція та цифровізація» GeRiMiD.....	517

РОЗДІЛ 7. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Наукове товариство.....	529
Школа наукового лідерства.....	530

РОЗДІЛ 8. ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ У НАЦІОНАЛЬНИХ ТА СВІТОВИХ РЕЙТИНГАХ 2022-2023 рр.

Результати Харківського національного університету внутрішніх справ у рейтингах 2022–2023 рр.....	539
---	-----

ДОДАТКИ

<i>Додаток 1.</i> Монографії, навчальні/практичні посібники, науково-практичні коментарі працівників Харківського національного університету внутрішніх справ.....	541
<i>Додаток 2.</i> Наукові статті, опубліковані в наукових фахових виданнях України.....	543
<i>Додаток 3.</i> Наукові статті, опубліковані в періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus.....	552
<i>Додаток 4.</i> Тези доповідей на науково-практичних конференціях (круглих столах).....	555

ПРОЄКТ ЗАКОНУ УКРАЇНИ
«ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНІВ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ПОСИЛЕННЯ ПРАВОВОГО
ЗАХИСТУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ТА ІНШИХ ОСІБ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ГРОМАДСЬКИЙ ПОРЯДОК
ТА БЕЗПЕКУ»

*Автор. кол.: Бандурка О. М., Гусаров С. М., Бугайчук К. Л., Іщенко І. В.,
Герасимчук Р. В., Корнієнко М. В., Ізбаш К. С.*

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України з питань посилення правового захисту поліцейських та інших осіб, що забезпечують громадський порядок та безпеку»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроєкту

В умовах політичної та економічної нестабільності особливої уваги потребують питання правового захисту працівників державних органів та інших суб'єктів, які відповідно за чинного законодавства забезпечують громадський порядок та безпеку.

Відсутність належного правового регулювання питання відповідальності за перешкодження діяльності працівників поліції при виконанні ними службових повноважень провокують зниження довіри до цього правоохоронного органу, а також сприяють посиленню правового нігілізму в різних верствах населення.

Наслідком такої ситуації є численні образи щодо працівників поліції, а так само громадян, які є членами громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону. Фіксуються випадки пошкодження форменого одягу поліції, знущання з поліцейської символіки, поширюються, зокрема в засобах масової інформації, наклепи на поліцейських, які містять дані про нібито вчинення ними корупційних злочинів та інших злочинів, які згодом не знаходять свого підтвердження, але впливають на суспільне сприйняття діяльності Національної поліції.

Не викликає сумніву позиція, що образа поліцейського, працівника Державної прикордонної служби при виконанні ними службових обов'язків, військовослужбовця або члена громадського формування з охорони громадського порядку та державного кордону у разі залучення їх до охорони громадського порядку повинно розглядатись як юридично-каране діяння, а законодавство повинно передбачати адекватний механізм реагування на зазначені випадки.

Чинні положення Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачають відповідальність за образу виключно працівників транспорту, які здійснюють контроль за перевезенням пасажирів (ст. 185⁹) та опосередковано суддів (ст. 185³). Так само відповідальність за образу поліцейських та інших суб'єктів забезпечення громадського порядку в Кодексі України про адміністративні правопорушення чітко не визначена та за частіше, кваліфікується за ст. 173 або ст. 185, що створює юридичні неузгодженості в правозастосовній діяльності.

Якщо звернутися до закордонного досвіду регулювання зазначених питань, то можна побачити таку ситуацію.

У Кримінальному кодексі Республіки Казахстан встановлено відповідальність за образу представника влади:

«Стаття 378. Образа представника влади

1. Образа представника влади при виконанні ним своїх службових обов'язків або у зв'язку з їх виконанням.

2. Те саме діяння, вчинене публічно або з використанням засобів масової інформації або мереж телекомунікацій.

Примітка. Публічні виступи, що містять критичні висловлювання про службову діяльність представника влади, не тягнуть кримінальної відповідальності за цією статтею».

Представником влади за законодавством Казахстану є особа, що перебуває на державній службі, наділена в установленому законодавством порядку розпорядчими повноваженнями щодо осіб, які не перебувають від неї в службовій залежності, зокрема співробітник правоохоронного або спеціального державного органу, органу військової поліції, військовослужбовець, який бере участь у забезпеченні громадського порядку¹².

У Республіці Польща, працівник поліції під час виконання службових обов'язків вважається державним службовцем, тому в разі образи він користується спеціальним правовим захистом, передбаченим положеннями кримінального законодавства (ст. 226 § 1 Кримінального кодексу Республіки Польща).

Так само ст. 115 цього Кодексу визнає державними службовцями суддів, присяжних, поліцейських, військових, прокурорів та вчителів. Щороку прокуратура Польщі порушує кілька тисяч проваджень, пов'язаних з образами посадових осіб, більшість з яких стосується поліцейських, політиків та вчителів.

Образа може мати форму:

- словесного висловлювання (з використанням вульгарної лексики);
- образливого жесту;
- малювання (карикатури);
- символів, знаків або інших носіїв інформації (фотографії);
- листи та ве-сайти в інтернеті.

За законодавством Польщі образа працівників поліції – це злочин, що карається штрафом, обмеженням волі або позбавленням волі на строк до одного року.

«Стаття 226. Образа чиновника чи службової особи»

Образа державного чиновника або службові особи під час та у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків підлягає покаранню у вигляді штрафу, обмеження волі або позбавлення волі на строк до одного року.

Якщо діяння, зазначене в п. 1, призвело до неналежної поведінки офіцера або службової особи, суд може застосувати пом'якшення покарання і навіть відмовитись від нього»¹³.

Образа та погрози щодо працівника поліції у Французькій Республіці є кримінально караними діяннями¹⁴.

«Стаття 433-5 Кримінального кодексу Франції»

Слова, жести або погрози, написи чи зображення будь-якого виду, які не оприлюднювались, або надсилання будь-яких предметів, адресованих особі, відповідальній за місію державної служби, є неповагою, що карається штрафом у розмірі 7 500 євро. Злочин визнається таким у разі, якщо образа пов'язана з виконанням службових обов'язків та здатна підірвати честь, гідність та повагу до такої особи або служби, з якою вона асоціюється.

Коли образи адресовані особі, що має державні повноваження, неповага карається тюремним ув'язненням на один рік та штрафом у розмірі 15 000 євро.

За неповагу, передбачену першим пунктом та вчинену під час зібрання, передбачається покарання у вигляді позбавлення волі на шість місяців та штраф у розмірі

¹² Уголовный кодекс Республики Казахстан (по состоянию на 02.12.2022) // Юрист : сайт. URL: https://online.zakon.kz/document/?doc_id=31575252#pos=554;0.

¹³ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny // Prawo.pl : сайт. URL: <https://www.prawo.pl/akty/dz-u-2020-1444-t-j,16798683.html>.

¹⁴ Бугайчук К. Л. Закордонний досвід правового регулювання відповідальності за образу працівників поліції та можливості його використання в Україні. *Право і безпека*. 2021. № 1 (80). С. 15. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2021.1.01>.

7 500 євро, а за неповагу, передбачену в другому пункті та вчинену під час зібрання, – ув'язнення на два роки і 30 000 євро штрафу».¹⁵

Узагальнення наведених прикладів, а також досвіду інших зарубіжних країн вказує на те, що в їхньому законодавстві розрізняють діяння щодо образи працівників поліції та образи чи наклепи вчинені щодо звичайних осіб. Як правило, образа чи наклеп на працівника правоохоронного органу є злочином, інші ж дії – адміністративним проступком. Такі дії мають кваліфікований склад, який полягає в публічному поширенні таких образ чи наклепів.

Водночас у Німеччині Федеральний кримінальний кодекс не розділяє образу чи наклеп щодо поліцейського чи звичайного громадянина, проте правозастосовна практика показує, що за образу поліцейського як представника влади судом можуть бути накладені більш суворі стягнення.

2. Цілі та завдання законопроекту

Основною метою законопроекту є посилення правового захисту працівників Національної поліції та інших осіб, що забезпечують громадський порядок та безпеку.

Досягнення вказаної мети забезпечується шляхом встановлення адміністративної відповідальності за образу поліцейських, працівників Державної прикордонної служби України при виконанні ними своїх службових обов'язків, а так само членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону під час залучення їх до охорони громадського порядку.

Крім того, встановлюється кримінальна відповідальність за публічну образу, наклеп на поліцейського та наругу над ознаками належності поліції.

Додатково законопроектом пропонується розширити підстави та збільшити строки адміністративного затримання осіб, що вчинили образу поліцейського, працівника Державної прикордонної служби при виконанні ними службових обов'язків, військовослужбовця або члена громадського формування з охорони громадського порядку та державного кордону в разі залучення їх до охорони громадського порядку.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Основні положення законопроекту відповідають його цілям та завданням. Законопроектом пропонується зміни до Закону України «Про Національну поліцію» щодо закріплення гарантій державного захисту працівників поліції від образи чи наклепу.

Запропоновано нову редакцію ст. 185 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за образу поліцейського та інших осіб, що забезпечують громадський порядок; передбачено внесення змін до статей 262 та 263 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо уточнення підстав для застосування процедури адміністративного затримання поліцейськими, посадовими особами Військової служби правопорядку у Збройних Силах України.

Законопроектом також встановлюється кримінальна відповідальність за публічну образу та наклеп на поліцейського, наругу над ознаками належності поліції шляхом додавання до змісту Кримінального кодексу України статті 342¹.

4. Стан нормативно-правової бази в зазначеній сфері правового регулювання та місце законопроекту в системі законодавства

Суспільні відносини в зазначеній сфері регулюються Конституцією України, Кодексом України про адміністративні правопорушення, Кримінальним кодексом України, законами України «Про Національну поліцію», «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону», «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України».

¹⁵ Code pénal // Légifrance : сайт. URL: <https://tinyurl.com/y6fmuf5b>.

5. Фінансово-економічне обґрунтування законопроекту

Прийняття цього законопроекту не потребує додаткових витрат із Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття запропонованого акта дозволить забезпечити захист честі та гідності працівників Національної поліції під час виконання ними службових обов'язків із забезпечення публічної безпеки та порядку, протидії злочинності та надання населенню інших поліцейських послуг.

II. ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України з питань посилення правового захисту поліцейських та інших осіб, що забезпечують громадський порядок та безпеку»

Чинна редакція

Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII

Стаття 62. Гарантії професійної діяльності поліцейського

...
6. Втручання в діяльність поліцейського, перешкодження виконанню ним відповідних повноважень, невиконання законних вимог поліцейського, будь-які інші протиправні дії стосовно поліцейського мають наслідком відповідність відповідно до закону.

7. Правопорушення щодо поліцейського або особи, звільненої зі служби в поліції, її близьких родичів, вчинені у зв'язку з його попередньою службовою діяльністю, мають наслідком відповідальність відповідно до закону.

Відсутня

Пропонована редакція

Стаття 62. Гарантії професійної діяльності поліцейського

...
6. Втручання в діяльність поліцейського, невиконання його законних вимог, перешкодження виконанню ним відповідних повноважень, **образа чи наклеп на поліцейського, що пов'язані з його службовою діяльністю, наруга над ознаками належності поліції, а також будь-які інші протиправні дії** стосовно поліцейського мають наслідком відповідальність відповідно до закону.

7. Правопорушення щодо поліцейського або особи, звільненої зі служби в поліції, її близьких родичів, вчинені у зв'язку з його попередньою службовою діяльністю, мають наслідком відповідальність відповідно до закону.

Державний захист життя, здоров'я, честі, гідності поліцейського та його професійної репутації, членів його сім'ї, а також майна, що належить йому і членам його сім'ї, від протиправних посягань у зв'язку з виконанням службових обов'язків здійснюється в порядку, встановленому законодавством України.

8. У разі затримання поліцейського за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення або обрання щодо нього тримання під вартою як запобіжного заходу його тримають у призначених для цього установах окремо від інших категорій осіб.

8. У разі затримання поліцейського за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення або обрання щодо нього тримання під вартою як запобіжного заходу його тримають у призначених для цього установах окремо від інших категорій осіб.

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х

Стаття 185. Злісна непоко́ра законному розпорядженню або вимозі поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця

Злісна непоко́ра законному розпорядженню або вимозі поліцейського при виконанні ним службових обов'язків, а також вчинення таких же дій щодо члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця у зв'язку з їх участю в охороні громадського порядку –

тягне за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин, або вправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

Стаття 185. Перешко́дження реалізації повноважень поліцейським, членом громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовцем

Злісна непоко́ра законному розпорядженню або вимозі поліцейського при виконанні ним службових обов'язків, а також вчинення таких же дій щодо члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця у зв'язку з їх участю в охороні громадського порядку, – тягне за собою накладення штрафу від шістдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк тридцять годин, або виправні роботи на строк один місяць з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк десять діб.

Образа поліцейського при виконанні ним службових обов'язків або у зв'язку із їх виконанням, а також вчинення таких же дій щодо члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця при виконанні або у зв'язку з їх участю в охороні громадського порядку, за відсутності ознак діяння, передбаченого Кримінальним кодексом України, –

тягне за собою накладення штрафу від вісімдесяти до ста двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк сорок годин, або виправні роботи на строк від одного до двох місяців з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб.

Дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, вчинені групою осіб або особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке саме правопорушення, –

тягне за собою накладення штрафу від двохсот до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк шістдесят годин, або виправні роботи на два місяці з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк п'ятнадцять діб.

Примітка: Образою вважаються зневажливе усне чи письмове висловлювання на адресу поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця у формі, що суперечить встановленим правилам поведінки і вимогам загальнолюдської моралі, зокрема в нецензурній формі, а також безсловесні дії, які принижують людську гідність (використання непристойних жестів, плювки, ляпаси, зривання елементів одягу).

Стаття 262. Органи (посадові особи), правомочні здійснювати адміністративне затримання

Адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може провадитися лише органами (посадовими особами), уповноваженими на те законами України.

Адміністративне затримання провадиться:

1) органами внутрішніх справ (Національною поліцією) – при вчиненні дрібного хуліганства, вчиненні домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису, порушення порядку організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, при поширюванні неправдивих чуток, вчиненні злісної непокори законного розпорядження чи вимозі поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, а також військовослужбовця чи образи їх, публічних закликів до невиконання вимог поліцейського, при порушенні призовниками, військовозобов'язаними, резервістами вого обліку, порушенні законодавства про оборону, мобілізаційну

Стаття 262. Органи (посадові особи), правомочні здійснювати адміністративне затримання

Адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може провадитися лише органами (посадовими особами), уповноваженими на те законами України.

Адміністративне затримання провадиться:

1) органами внутрішніх справ (Національною поліцією) – при вчиненні дрібного хуліганства, вчиненні домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису, порушення порядку організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій, при поширюванні неправдивих чуток, вчиненні злісної непокори законного розпорядження чи вимозі поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, а також військовослужбовця чи образи їх, публічних закликів до невиконання законних розпоряджень або вимог поліцейського, при порушенні призовниками, військовозобов'язаними, резервістами правил військового обліку, порушенні законодавства про

підготовку та мобілізацію, при прояві неповаги до суду, вчиненні незаконного доступу до інформації в автоматизованих системах, порушення правил про валютні операції, правил обігу наркотичних засобів або психотропних речовин, незаконного продажу товарів або інших предметів, дрібної крадіжки, торгівлі з рук у невстановлених місцях, при розпиванні спиртних напоїв у громадських місцях чи появи у громадських місцях у п'яному вигляді, що ображає людську гідність і громадську мораль, у випадках, коли є підстави вважати, що особа займається проституцією, при порушенні правил дорожнього руху, правил полювання, рибальства і охорони рибних запасів та інших порушень законодавства про охорону і використання тваринного світу, при порушенні правил перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні і транзитного проїзду через територію України, а також в інших випадках, прямо передбачених законами України;

...

4) посадовими особами Військової служби правопорядку у Збройних Силах України – у разі вчинення військовослужбовцями, військовозобов'язаними та резервістами під час проходження зборів, а також працівниками Збройних Сил України під час виконання ними службових обов'язків військових адміністративних правопорушень, дрібного хуліганства, злісної непокори законному розпорядженню чи вимозі посадової особи Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, публічних закликів до невиконання вимог цієї особи, порушення правил зберігання, носіння або перевезення вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів, дрібного викрадення чужого майна, у разі розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених місцях, появи у громадських місцях у п'яному вигляді, порушення правил обігу наркотичних засобів або психотропних речовин, а також у

оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію, при прояві неповаги до суду, вчиненні незаконного доступу до інформації в автоматизованих системах, порушення правил про валютні операції, правил обігу наркотичних засобів або психотропних речовин, незаконного продажу товарів або інших предметів, **дрібної крадіжки**, торгівлі з рук у невстановлених місцях, **жорстокого поводження з тваринами**, при розпиванні спиртних напоїв у **заборонених** місцях чи появи в громадських місцях у п'яному вигляді, що ображає людську гідність і громадську мораль, у випадках, коли є підстави вважати, що особа займається проституцією, при порушенні правил дорожнього руху, правил полювання, рибальства і охорони рибних запасів та інших порушень законодавства про охорону і використання тваринного світу, при порушенні правил перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні і транзитного проїзду через територію України, а також в інших випадках, прямо передбачених законами України;

...

4) посадовими особами Військової служби правопорядку у Збройних Силах України – у разі вчинення військовослужбовцями, військовозобов'язаними та резервістами під час проходження зборів, а також працівниками Збройних Сил України під час виконання ними службових обов'язків військових адміністративних правопорушень, дрібного хуліганства, злісної непокори законному розпорядженню чи вимозі посадової особи Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, публічних закликів **до невиконання законних розпоряджень або вимог цієї особи або її особи**, порушення правил зберігання, носіння або перевезення вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів, дрібного викрадення чужого майна, у разі розпивання пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених місцях, появи у громадських місцях у п'яному вигляді, **що ображає людську гідність і громадську мораль**, порушення

разі порушення правил дорожнього руху водіями чи іншими особами, які керують військовими транспортними засобами;

...

Стаття 263. Строки адміністративного затримання

Адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може тривати не більш як три години.

Осіб, які незаконно перетнули або зробили спробу незаконно перетнути державний кордон України, порушили порядок в'їзду на тимчасово окуповану територію України або до району проведення антитерористичної операції чи виїзду з них, порушили прикордонний режим, режим у пунктах пропуску через державний кордон України або режимні правила у контрольних пунктах в'їзду-виїзду, правила використання об'єктів тваринного світу в межах прикордонної смуги та контрольованого прикордонного району, у територіальному морі, внутрішніх водах та виключній (морській) економічній зоні України, вчинили злісну непокору законному розпорядженню або вимозі військовослужбовця чи працівника Державної прикордонної служби України або члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, а також іноземців та осіб без громадянства, які не виконали рішення про заборону в'їзду в Україну, порушили правила перебування в Україні або транзитного проїзду через територію України, може бути затримано на строк до трьох годин для складення протоколу, а в необхідних випадках для встановлення особи та/або з'ясування обставин правопорушення – до трьох діб.

правил обігу наркотичних засобів або психотропних речовин, а також у разі порушення правил дорожнього руху водіями чи іншими особами, які керують військовими транспортними засобами;

...

Стаття 263. Строки адміністративного затримання

Адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може тривати не більш як три години.

Осіб, які незаконно перетнули або зробили спробу незаконно перетнути державний кордон України, порушили порядок в'їзду на тимчасово окуповану територію України або до району проведення антитерористичної операції чи виїзду з них, порушили прикордонний режим, режим у пунктах пропуску через державний кордон України або режимні правила у контрольних пунктах в'їзду-виїзду, правила використання об'єктів тваринного світу в межах прикордонної смуги та контрольованого прикордонного району, у територіальному морі, внутрішніх водах та виключній (морській) економічній зоні України, вчинили злісну непокору законному розпорядженню або вимозі **поліцейського**, військовослужбовця чи працівника Державної прикордонної служби України або члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, **вчинили образу або публічні заклики до невиконання законних розпоряджень або вимог поліцейського або члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону чи посадової особи Військової служби правопорядку у Збройних Силах України у зв'язку з виконанням ним обов'язків по охороні громадського порядку**, а також іноземців та осіб без громадянства, які не виконали рішення про заборону в'їзду в Україну, порушили правила перебування в Україні або транзитного проїзду через територію України, може бути затримано на строк до трьох годин для складення протоколу, а в необхідних випадках для встановлення особи та/або з'ясування обставин правопорушення – до трьох діб.

...

Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III

Відсутня

Стаття 342¹. Публічна образа та наклеп на поліцейського, наруга над ознаками належності поліції

Публічна образа поліцейського при виконанні ним службових обов'язків, а також вчинення таких же дій щодо члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця у зв'язку з їх участю в охороні громадського порядку, –

тягне за собою накладення штрафу від семисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або вправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців.

Ствердження або поширення завідомо неправдивих, гачких, що ганьблять поліцейського, відомостей, або підривають його ділову репутацію у зв'язку з його службовою діяльністю (наклеп) у публічному виступі або в друкованому, або в публічно демонстрованому творі, або в друкованих чи електронних ЗМІ, або в інформації, розміщеній в глобальній комп'ютерній мережі Інтернет, блогах, соціальних мережах, інших інтернет-сервісах, мережах електров'язку загального чи відомчого користування або у виділеній мережі електров'язку, –

карається штрафом від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк від трьох до шести місяців, або обмеженням волі на строк до двох років.

Наклеп, поєднаний з обвинуваченням поліцейського у вчиненні корупційного, тяжкого або особливо тяжкого злочину, –

карається штрафом від двох до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк від

трьох до шести місяців, або обмеженням волі на строк до чотирьох років, або позбавленням волі на строк до двох років.

Публічна наруга над найменуванням поліції або похідних ознаками належності до поліції, – карається штрафом від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців.

Примітка:

1. Ознаками належності до поліції є символіка поліції, однострій поліцейських, спеціальні звання, відомчі відзнаки, спеціальний жетон та службове посвідчення поліцейського.

2. Наругою вважаються дії спрямовані на:

- нанесення будь-яких написів, малюнків, символів або інших зображень на ознаки належності поліції, перекручування її найменування, зокрема з використанням ненормативної лексики, виразів, що суперечать встановленим правилам поведінки і вимогам загальнолюдської моралі;
- пошкодження ознак належності до поліції або їх частин шляхом псування, нанесення механічних ушкоджень, залиття фарбою, нечистотами іншими сумішами чи рідинами, внесення на ознаки належності поліції самостійних елементів, не передбачених початковою конструкцією, або видалення оригінальних елементів та ін.

3. Наруга чи образа вважаються публічними, якщо факти такої образи чи наруги були розміщені в глобальній комп'ютерній мережі Інтернет, друкованих чи електронних ЗМІ, блогах, соціальних мережах, окремих інтернет-сервісах, електронних мережах загального чи внутрішнього користування, виділеній мережі електров'язку, публічно продемонстрованих творах, листівках, написах на одязі, а також проголошені у виступах

на масових заходах, зібраннях, засіданнях органів влади та міського самоврядування, громадських організацій.

4. Особа звільняється від кримінальної відповідальності за наклеп, якщо доведе правоту свого обвинувачення.

5. Публічні виступи чи поширення інформації, що містять критичні висловлювання про службу поліцейського, не тягнуть кримінальної відповідальності за цією статтею.

Наукове видання

**Науково-дослідна діяльність Харківського національного
університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану**

Монографія

Підписано до друку 01.06.2023.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк цифровий.
Друк. арк. 76. Умов. друк. арк. 70,68. Обл.-вид. арк. 46.91.
Наклад 50 прим. Зам. № 5488/1.

Віддруковано ФОП Корзун Д.Ю. з оригіналів замовника.
Свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця
серія В02 № 818191 від 31.07.2002 р.

Видавець ТОВ «ТВОРИ».
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
ви-готовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 6188 від 18.05.2018 р.
21034, м. Вінниця, вул. Немирівське шосе, 62а.
Тел.: 0 (800) 33-00-90, (096) 97-30-934, (093) 89-13-852, (098) 46-98-043.
e-mail: info@tvoru.com.ua <http://www.tvoru.com.ua>